

modré stránky

PRO VODNÍ SKAUTY A SKAUTKY

4/2012

Ahoj

Dneska si znovu ukážeme, jak a proč prší. Že jste si o koloběhu vody říkali jako žabičky a vlčata? Nevadí, o vodě, která nám umožňuje skautovat po vodácku, toho máme vědět co nejvíc. A mnohým třeba na táboře přišlo a nad Amerikou řádil nějaký Izák a také máme vědět, proč máme koryta řek tam, kde jsou a proč je nemáme zbytečně narovnávat. Ve skautské stezce je celá oblast Příroda kolem nás, kde jsou dotazy na tvorbu krajiny, působení člověka a tak. Nebudu vás trkat, nejste hloupí. Jen napovím, protože jste chytrí.

Ahoj

Ten Jonáš ale je! On vám nepopřál hodně zdaru do nového skautského roku, on nevzpomenul na pěkný Navigamus, on nepřivítal nováčky! A tak to dělám za něj! Vítejte na Modrých stránkách, co jsou mokré! Pomohou vám nejen při plnění vodáckých doplňků i při plnění základních částí skautské stezky. I když vodák má také nožičky, jak říká náš kapitán, když nás honí na kdejaký kopec u řeky, budeme je plnit převážně u vody.

Jonáš Majdalena

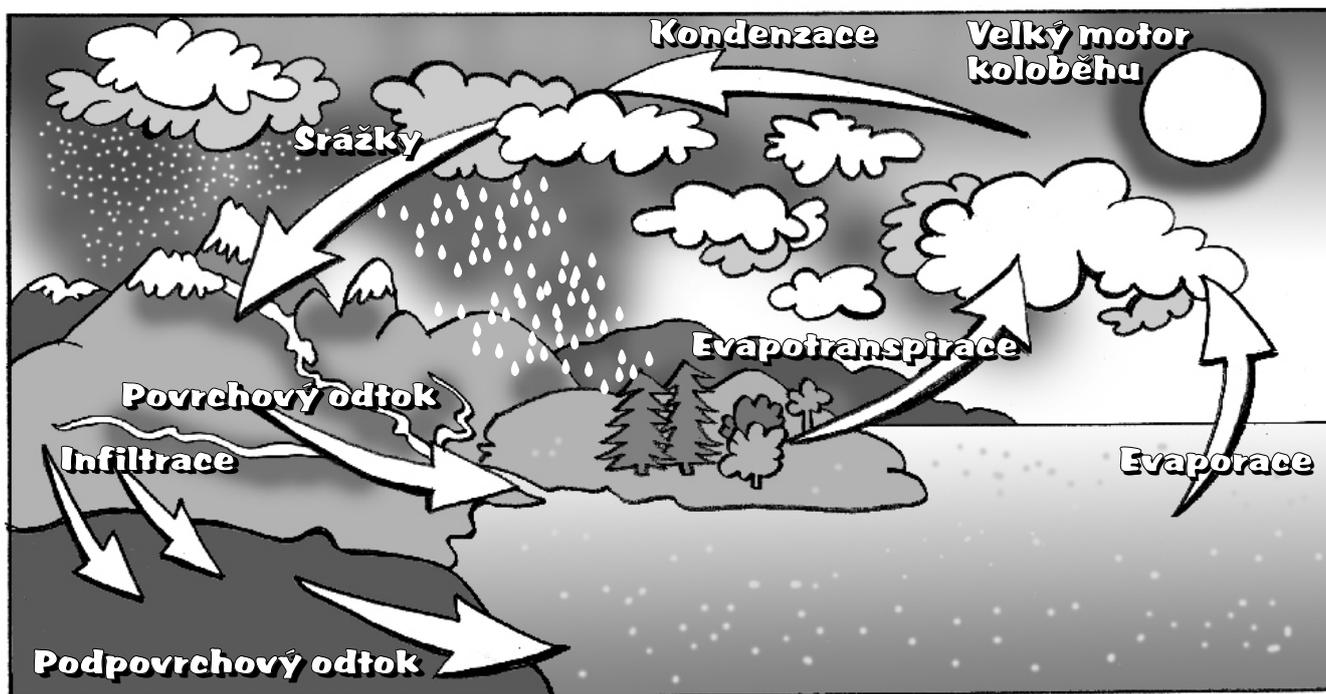

Pomůžte, já se bojím

náč: VEZÍR

kreslí: JOGĚS

O koloběhu vody v přírodě víc, než pro vlčata a žabičky

Koloběh vody

startuje **evaporace** - vypařování vody z povrchu půdy a vodní hladiny. Spotřebuje 23% veškeré sluneční energie dopadající k zemskému povrchu.

Evapotranspirace zahrnuje evaporaci a **transpiraci** - výpar vody povrchem rostlin. Kromě vody odpařené z moří a oceánů dodávají do atmosféry největší podíl vody právě rostliny.

Kondenzace (srážení) tvoří 12 400 km³ vody v atmosféře. Tato voda se v atmosféře udrží v průměru 9 dnů.

Srážky (déšť, sníh, kroupy) vznikají působením zemské přitažlivosti. Nad moři a oceány je průměr 1140 mm ročně, nad pevninou 730 mm, avšak nad pouštěmi méně, než 250 mm, nad deštnými pralesy více než 2000 mm.

Povrchový odtok vzniká, když půda nestačí vodu přijmout vsakováním nebo udržet množství spodní vody. Modeluje koryta vodních toků a umožňuje nám používat plavidla.

Infiltrace je vsakování vody půdou do horninového podloží vlivem gravitace. Přitom se voda obohacuje o minerály.

Podpovrchový odtok je odtok vody propustnými horninami. V oblastech s nepropustným podložím dochází k vytváření zásob podzemní vody.

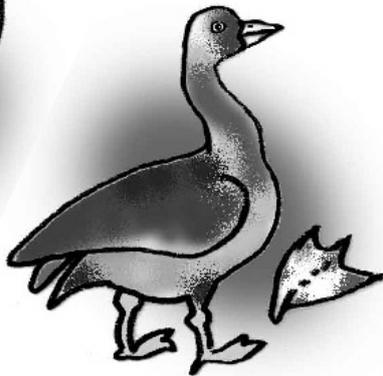
Otázka:

Proč je v našich řekách víc vody na jaře, než na podzim?

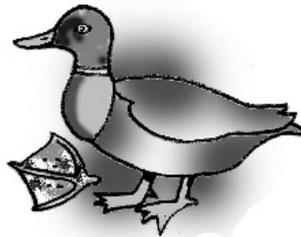
Copak nám to u vody tlapká ?

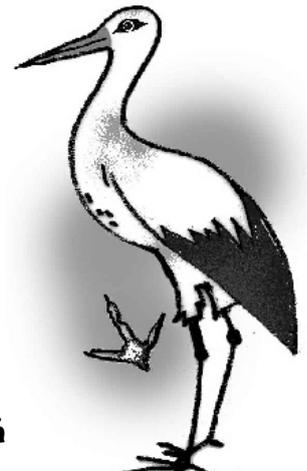
Volavka popelavá

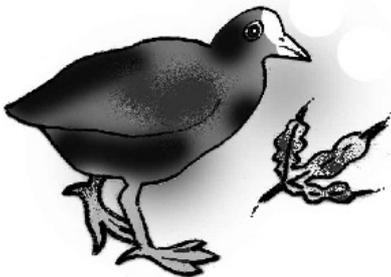
Husa velká

Kachna divoká

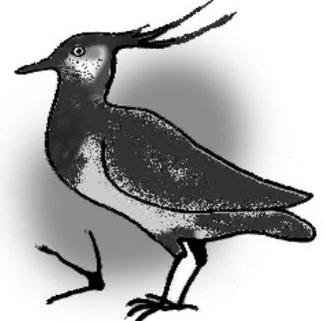
Čáp bílý

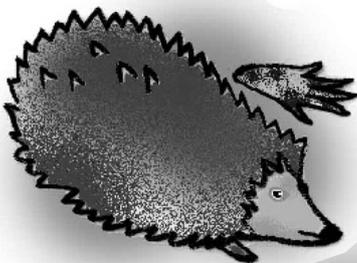
Lyska černá

Tchoř tmavý

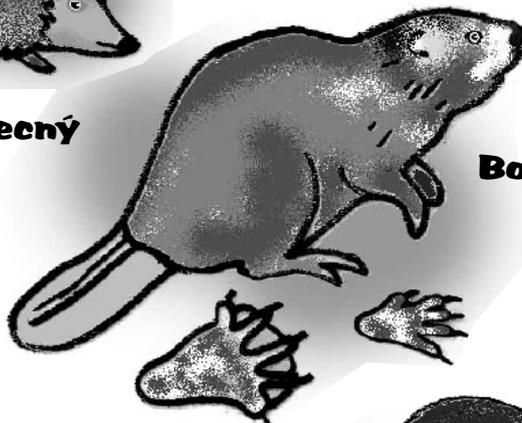

Čejka chocholatá

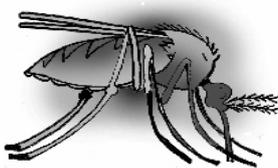
Ježek obecný

Vydra říční

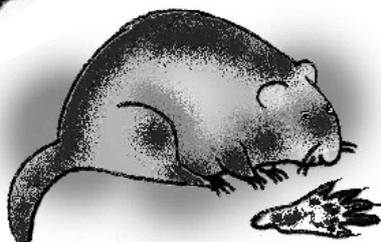
Bobr evropský

**Hastrman
tuzemský**

Komár pisklavý

· = komáří stopa na těle

Ondatra pižmová

Co zpívala Majdalena:

O koloběhu vody

Jiří Suchý + Jiří Šlitr

C

1. Když přšelo, [když přšelo]

G7

jen se lilo, [jen se lilo]

C

a tele do-[a tele do-]

G7

-ma nebylo, [-ma nebylo]

C

jela Anič-[jela Anič-]

F

-ka na kole [-ka na kole]

F#dim C

hledati te-[hledati te-]

G7 C

-le na pole. [-le na pole.]

2. Na poli tele nebylo a přšelo,

jen se lilo, na poli byl jen Pepíček,
on jí nabídl deštníček.

3. A za ruce se držíce

došli spolu do vesnice,
slunce už zase svítilo,
nepršelo a nelilo.

4. Andulko, mé dítě, vy se mi tuze
líbíte, spatřila malou rybičku,
jak polykala vodičku.

5. A od té doby kdekdo ví,
že život není růžový,
že za pecí je tepleji než ve
švestkové aleji.

Achle kreslil Jonáš

Zahrajte si s námi Jak deštný prales napomáhá koloběhu vody.

Potřeby: Sklenice s plechovým víčkem, modelína, průhledný plastový sáček, gumička, barevná lepicí páska, nenáročná pokojová rostlina (zelenec, aj.).

Vyndejte rostlinu z květináče a opatrně odstraňte hlínu z kořenů. Do sklenice nalijte vodu, do víčka udělejte díru, kterou opatrně provlékněte kořeny, aby zasahovaly do vody. Modelínou utěsněte stonek ve víčku (nepoškod'te) a víčko ve sklenici.

Průhledným sáčkem přikryjte rostlinu a utěsněte gumičkou. Proužkem izolopy vyznačte výšku hladiny „spodní vody“. Postavte vše na světlé místo. Po několika dnech (na příští schůzce) pozorujte hladinu spodní vody a vnitřek sáčku.

A nezapomeňte po pokusu rostlinu vrátit do jejího přirozeného prostředí do květináče.

z deníku kapitána

Když se náš oddíl, vlastně přístav chystal na výpravu do džungle Dunajské delty, snažil jsem se, aby spatřili a zapsali co nejvíc tamní fauny a flóry. Proto jsem jim nakukal, že jsme přírodovědci, kteří hledají vzácné trojživelné zvíře jménem žmlv. Na každé pramici proto byl vedle kormidelníka, háčka a signalisty i zapisovatel. V denících jednotlivých posádek jsme pak četli:

- viděli jsme a slyšeli jsme koně domácí
- viděli jsme a slyšeli jsme husy divoké
- viděli jsme a slyšeli jsme labutě a pelikány
- viděli jsme a slyšeli jsme lekníny (...!)

